

ת"פ 11847/10/18 - מדינת ישראל נגד אביבה דהן, ליהיא מלכה בן דניאל, אורנה אקבלי, בתיה דניאלי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 11847-10-18 מדינת ישראל נ' דהן ואח'

לפני כב' השופטת נעה תבור, סגנית הנשיא
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד עדי אורן
נגד
הנאשמות 1. אביבה דהן
2. ליהיא מלכה בן דניאל
3. אורנה אקבלי
ע"י ב"כ עו"ד שירלי ינאי
4. בתיה דניאלי

פסק דין (ללא הרשעה) - נאשמת 3

כללי

1. הנאשמת (נאשמת 3 בכתב האישום), ילידת 1969, הודתה בעובדות המקימות עבירה של **סיוע לתקיפה**, לפי סעיף 379 יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
2. כתב האישום הוגש נגד שלוש נאשמות נוספות במסגרת אותה פרשה. נאשמת 1, ילידת 1955, הורשעה על פי הודאתה ובמסגרת הסדר טיעון: באישום הראשון בעבירה של **תקיפה על ידי אחראי הגורמת חבלה של ממש ובריבוי עבירות תקיפה**. באישום השלישי הורשעה בעבירה של **תקיפה על ידי אחראי הגורמת חבלה של ממש ובריבוי עבירות תקיפה**, באישום הרביעי הורשעה **בריבוי עבירות תקיפה**, באישום החמישי הורשעה בעבירת **תקיפה**, באישום השביעי הורשעה **בריבוי עבירות תקיפה על ידי אחראי הגורמת חבלה של ממש ובריבוי עבירות תקיפה**. דינה נגזר ביום 28.04.21 והושתו עליה, בין היתר, 16 חודשי מאסר בפועל. נאשמת 2, ילידת 1990, הורשעה במסגרת הסדר באישום הראשון **בריבוי עבירות תקיפה**. באישום השני הורשעה **בריבוי עבירות תקיפה**. באישום השלישי הורשעה בעבירת **תקיפה**, באישום השישי הורשעה בעבירת **תקיפה של ממש ובריבוי עבירות תקיפה**. לפי חוק הסעד - טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית והתפתחותית, הופנה לוועדה וזו עתידה להתכנס בחודש יולי הקרוב. נאשמת 4, ילידת 1964, הורשעה במסגרת הסדר טיעון **בעבירה של אי קיום חובת דיווח** לפי סעיף 368ד(ג) יחד עם סעיף 368א לחוק. המשך הדיון בעניינה קבוע ל-29.12.21 לצורך קבלת תסקיר שירות מבחן, וזאת לאחר שהמאשימה הצהירה כי תעתור לענישה צופה פני עתיד ואילו הסנגור יוכל לטעון לביטול הרשעה.
3. על פי המבוא לכתב האישום המתוקן, גן הילדים "גן מתוק", בגבעתיים הוא פעוטון המיועד לפעוטות בני חצי שנה עד שלוש בשתי קבוצות גיל נפרדות.

נאשמת 1 בכתב האישום הועסקה כגננת בגן ואילו נאשמות 2 ו-3 הועסקו כסייעות בקבוצת הפעוטות. נאשמת 4 היתה שותפה בבעלות הגן ושימשה כמנהלת הגן.

בחלק הכללי לכתב האישום מתואר בין היתר כי נאשמת 1 השליטה בגן אווירה של טרור, ונהגה בפעוטות באלימות מילולית ובכוחניות. עוד מתואר כי בחלק מהמקרים, נכחו חלק מן הנאשמות והיו עדות למעשי התקיפה של נאשמות אחרות.

מתוך כתב האישום הרחב, מיוחס לנאשמת 3 חלק מתוך האישום הרביעי. על פי העובדות בהן הודתה ביום 1.6.18 בשעה 9:54 לערך, בעת המפגש, תקפה נאשמת 1 שלא כדין ובגסות רבה את הפעוט י.ב בכך שבמהלך המפגש קמה לעברו של י.ב, ניצבה מעליו והחלה לגרור אותו בחוזקה מהכיסא עליו ישב במרכז הגן ועד לפינת הגן, כשהיא מושכת בחוזקה את ידו האחת מעלה בעוד הפעוט נע באוויר. נאשמת 3 חברה לנאשמת 1, תפסה את ידו השניה של הפעוט מתחת לזרועו ומשכה אותו לפינת הגן בצוותא עם נאשמת 1.

4. בין הצדדים הוסכם כי לאחר תיקון כתב האישום והודאת הנאשמת בעובדות ובטרם הרשעה, תישלח הנאשמת לשירות המבחן אשר יבחן בין היתר את שאלת ההרשעה. לא הוצגו הסכמות לענין העונש אך הוסכם כי המאשימה תשקול עמדתה לאחר קבלת התסקיר. מכל מקום הודיעה המאשימה שלא תחרוג מעתירה עונשית הכוללת מאסר על תנאי ופיצוי.

תסקיר שירות המבחן

5. בתסקיר שירות מבחן מיום 20.5.2021, סקר שירות המבחן את נסיבות חיי הנאשמת, גדילתה והתפתחותה לאורך השנים. כיום הנאשמת כבת 51 ועובדת מזה כשנתיים וחצי כמטפלת בקשישים.

בין השנים 2007-2017 עבדה כסייעת בגן ילדים, ולאחר מכן, במהלך שנת 2018 עבדה כסייעת בגן בו ביצעה את העבירה מושא הדיון. מעיון בגיליון רישומה הפלילי, עולה כי זוהי מעורבות ראשונה ויחידה בפלילים.

בהתייחס לעבירה הנוכחית, הנאשמת קיבלה אחריות לביצועה וביטאה צער על הפגיעה בפעוט.

הנאשמת תיארה כי במהלך עבודה הייתה עדה לאירועי אלימות רבים מצד נאשמת 1 ו-2 אולם התקשתה לדווח על כך לגורמים רלוונטים מפאת תחושת אימה ופחד מתגובת נאשמת 1 ובשל חשש כי תלונתה תביא לפירוק הגן ולפגיעה בפרנסתה שלה ושל העובדות הנוספות. הפנייה למשטרה נעשתה ביוזמת בנה הבכור, אשר שמע סיפורה, וטלפן בנוכחותה למשטרה. העבירה אותה ביצעה התרחשה כשלושה חודשים לאחר הפנייה למשטרה, כשלמרות הגשת התלונה חלפו 3 חודשים עד שהחל הטיפול המשטרתי בתלונה.

שירות המבחן סבור כי לאורך התייחסויותיה למקרה, לצד הזעזוע העמוק שחשה, היא בעלת תפיסה קורבנית ומתקשה להבין לעומק את הבעייתיות בהתמהמהות בהגשת התלונה.

לגבי הארוע המתואר בכתב האישום סיפרה שנאשמת 1 תפסה בזרועו של הפעוט וגררה אותו לפינת הגן כדי להענישו בעקבות התנהגות בלתי נאותה וביקשה מהנאשמת לסייע לה על ידי גרירתו בזרועו השניה. תיארה כי חשה פחד לסרב לנאשמת 1 ועל כן ביצעה את המעשה. הדגישה כי השתדלה לבצע זאת בעדינות ככל הניתן על מנת שלא להכאיב

לפעוט. שירות המבחן התרשם כי לצד הזעזוע שחשה מהמתרחש בגן לאורך תקופה ארוכה, התנהלותה אופיינה בפאסיביות וצייתנות תוך תפיסה עצמית קורבנית.

הנאשמת שיתפה פעולה באופן מלא עם שירות המבחן וקצינת המבחן התרשמה כי היא בעלת מערכת ערכים נורמטיבית ואינה בעלת דפוסים עברייניים.

הוצע לנאשמת להשתלב בטיפול פרטני בשירותם לצורך עיבוד חוויות מעברה ועבודה על דפוסיה המכשילים, הנאשמת ביטאה נכונות לכך והטיפול יתחיל בנובמבר 2021.

מהערכת הסיכון שנערכה מצאו כי קיים סיכון נמוך להתנהלות אלימה בעתיד וכי מידת החומרה הצפויה אם תחזור לבצע עבירות תהיה אף היא נמוכה.

כמו כן, נבדקו פרמטרים שונים על מנת להעריך את הסיכון להישנות עבירות חוזרות וסיכוייה לשיקום, אישיותה, יחסיה הבינאישיים, הצהרת כוונותיה לעבוד בתחום זה בעתיד ומנגד קבלת האחריות והעובדה שההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע ומציב גבול עבורה.

נוכח חומרת העבירה ובהיעדר פגיעה קונקרטית בנאשמת באם תורשע, לא מצא לנכון שירות המבחן להמליץ על אי הרשעתה בדין.

לאור התרשמותם מנזקקות טיפולית בעניינה, המליצו להעמידה בצו מבחן לתקופה בת שנה וחצי, במהלכה תשתלב בטיפול רגשי.

כענישה חינוכית קונקרטית, שירות המבחן המליץ על צו של"צ בהיקף 100 שעות והטלת פיצוי למתלון ומע"ת.

טיעוני הצדדים

6. **ב"כ המאשימה - התייחסה להסדר הטיעון במסגרתו הודתה הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן וכמוסכם הגבילה עצמה לטעון למאסר צופה פני עתיד ופיצוי לנפגע העבירה.** בטיעוניה התייחסה התובעת לערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירה ולכך שבמעשיה הפרה הנאשמת את האמון שנתנו בה הורי הקטינים. ב"כ המאשימה הדגישה כי תסקיר שירות המבחן לא בא בהמלצה לאי הרשעה בהעדר ראיה לנזק קונקרטי. כן התייחסה לתופעה של אלימות כלפי קטינים וטענה שיש להחמיר את הענישה בעבירות מסוג זה כדי למגר את התופעה. כמו כן, התייחסה לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה כגון עברה הנקי של הנאשמת והתלונה במשטרה מצידה אשר חשפה את האירועים. בנוסף ציינה ב"כ המאשימה את העובדה שמשפחת הנפגע הביעה עמדה חיובית כלפי ההסדר. עם זאת, המאשימה טענה שמתוקף תפקידה של הנאשמת כסייעת חלה לגביה אחריות מוגברת, והיא רואה חשיבות רבה בהרשעה ובמאסר על תנאי. המאשימה עתרה להרשעת הנאשמת ולעונש מאסר צופה פני עתיד וכן לפיצוי נפגע העבירה.

7. **ב"כ הנאשמת - הבהירה בראשית טיעוניה כי ראוי להימנע מהרשעת הנאשמת משיקולי צדק.** הטעם המרכזי לכך נעוץ בתרומתה לחשיפת הפרשה, בהיותה העובדת היחידה שהגישה תלונה במשטרה על האלימות בגן וזאת חרף החשש והפחד שנלוו לכך. הסנגורית הדגישה שהנאשמת הגיעה במשך שלוש שנים לבית משפט כאשר ההליך השפיע

עליה רבות, היא מצטערת על מעשיה ולוקחת עליהם אחריות. הסנגורית הציגה מכתבים מהורים של ילדים בהם טיפלה הנאשמת. לטענת ב"כ הנאשמת, הימנעות מהרשעה לצד ענישה טיפולית ישרתו את האינטרס הציבורי יותר מאשר הרשעה שלא תאפשר לה להמשיך בהליך שיקומי במסגרת שירות המבחן. על אף התסקיר שלפיו הרשעה לא תגרום לפגיעה קונקרטי בנאשמת, טענה ב"כ הנאשמת כי הרשעה עשויה למנוע מהנאשמת לעבוד בעתיד עם ילדים, מדובר בנזק קונקרטי שיפגע בתעסוקה שלה, בדימוי ובשיקום של הנאשמת. בנוסף, הציגה פסיקה רלוונטית של מקרים בהם אף שלא נגרם נזק קונקרטי ביהמ"ש פסק אי הרשעה. ב"כ הנאשמת תיארה את הנאשמת מהיכרותה עמה לאורך השנים בהן מתנהל ההליך והתייחסה להתנהלותה בתוך ההליך כולו אשר משקפת לקיחת אחריות. ב"כ הנאשמת עתרה לסיום ההליך ללא הרשעה ולהטלת צו מבחן ושל"צ.

8. **הנאשמת -** הביעה חרטה על מעשיה וביקשה בתחנונים מבית המשפט לאפשר לה לחזור לעבוד עם ילדים. כל חייה עסקה בזה וזהו כל עולמה.

דין והכרעה

9. לערכים שנפגעו התייחסתי בהרחבה בגזר הדין שניתן בענין נאשמת 1 ואני מפנה לאמור שם. פגיעה בילדים רכים בשנים מהווה פגיעה בוטה בערכים של שמירה על כבודם ושלוש גופם ומפרה בגסות את האמון שנותנים ההורים בצוות הגן.

10. את עוצמת הפגיעה בערכים יש לבחון על רקע העובדות בהן הודתה הנאשמת. מדובר באירוע יחיד וקצר שבו גררה נאשמת 1 (הגננת) פעוט בגסות תוך שהיא מרימה אותו ביד אחת ואילו הנאשמת 3 סייעה לה בכך שתפסה את ידו השניה של הפעוט מתחת לזרועו ומשכה אותו לפינת הגן. בסולם החומרה מדובר במדרגה נמוכה ביותר של אלימות. מדובר במעשה בודד, קצר מאד, שלא גרם לנזק גופני, לא נעשה ביוזמת הנאשמת ואשר חלקה בו קטן למדי. רף החומרה נמוך הן בהתייחס לסוג העבירה (עוון) והן בהתייחס לעובדות הספציפיות שבהן תרומתה לאירוע לא החמירה את הפגיעה.

11. הכללים לסיום הליך ללא הרשעה ידועים והותוו לפני למעלה מ-25 שנים בהלכת **כתב** (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)). סיום הליך בלא הרשעה הוא היוצא מן הכלל אשר נעשה בו שימוש במקרים חריגים ובהתקיים שני תנאים מצטברים: האחד, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות המקרה, אי הרשעתו אינה פוגעת מהותית ביתר שיקולי הענישה; השני, הרשעת הנאשם צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו (ראו רע"פ 841/20 **אלדין נ' מדינת ישראל**, בפסקה 8 (4.2.2020) ורע"פ 6496/20 **ורבר נ' מדינת ישראל** (21.9.20) בפסקה 10).

12. בתנאי הראשון הנאשמת עומדת שכן סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרות סיום ההליך ללא הרשעה. עבירת תקיפה היא הנמוכה במדרג עבירות האלימות והנאשמת אף אינה מבצעת עיקרית אלא מסייעת.

13. התנאי השני לעומת זאת מקים קושי שכן לא הוכח נזק קונקרטי ומיידי שייגרם לנאשמת כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה. לא נזק שיש בו להשליך על שיקומה. יתרה מזאת, דווקא רצונה לחזור ולעבוד עם ילדים מעורר קושי שכן ספק אם המעשה המתואר בכתב האישום מתיישב בנוחות עם התאמה לעיסוק בחינוך פעוטות. הקושי גדול שבעתיים מפני שיש חשיבות לתת כלים בידי מעסיקים עתידיים לברר מעורבות הנאשמת בהליך הנוגע לאלימות כלפי ילדים ולשקול באופן מודע את מכלול השיקולים הרלוונטיים להעסקתה. לו היה הדיון עוצר כאן - הכף היתה נוטה בבירור

להרשעת הנאשמת בעבירה בה הודתה.

14. אלא שהמציאות מורכבת יותר ואל הכללים הוותיקים הוסיפו בתי המשפט שיקולי צדק כשיקולים נוספים המאפשרים לרכך את דרישות הלכת **כתב** (ראו למשל עפ"ג (מרכז) 44065-04-12 **מדינת ישראל נ' דאנו** (15.7.12) ורע"פ 4070/18 **שניר נ' מדינת ישראל** (1.8.18)).

15. במקרה שלפני קיימים שני שיקולי צדק וכל אחד מהם רב משקל:

ראשית, חשיפת העובדה שמדובר בגן שבו מתרחשים מעשי אלימות רחבי היקף נעשתה בזכות דיווח של הנאשמת למשטרה. אמנם ההודעה נעשתה באיחור ולא ברגע הראשון, אמנם באמצעות בנה של הנאשמת אשר החליט לעשות מעשה, אמנם חלף זמן עד שהמשטרה אכן נכנסה לפעולה, אבל תרומתה של הנאשמת היתה מכרעת להפסקת האלימות ולחשיפת המתרחש בגן.

שנית, בשל עקרון אחדות הענישה והמידתיות שבין נאשמים באותה פרשה. המדינה הודיעה כי עמדתה לגבי נאשמת 4, בעלת הגן תהיה אף היא לענישה בדרך של הרשעה לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. על פי עובדות כתב האישום בהן הודתה נאשמת 4 הרי שנאשמת זו עודכנה על ידי נאשמת 2 ועל ידי סיעת שעבדה בגן בנוגע למעשי תקיפה שבוצעו בגן במספר הזדמנויות וחרף זאת נמנעה מלדווח למשטרה או לעובד סוציאלי. אם המדינה נכונה לסיום ההליך בענישה צופה פני עתיד כלפי מי שידעה ולא עשתה דבר, הרי שמחויבת ענישה נמוכה יותר כלפי מי שדיווחה והביאה להפסקת המעשים.

16. החשש כי הנאשמת תשוב ותעסוק בתחום הקשור לילדים מבלי שתהיה על כך אזהרה ברורה בדרך של רישום בגיליון ההרשעות הקודמות הוא חשש קיים, אך לדעתי הוא נסוג מפני האינטרס הציבורי שבעידוד חשיפה ודיווח על אלימות כלפי ילדים. כאשר חלקה של הנאשמת באלימות קטן ביותר, אני מעדיפה לעודד דיווח על העבירות ולתת ביטוי מעשי לחלקה בחשיפת האלימות. דיווח על ידי איש צוות הוא המקור הטוב ביותר למה שמתרחש לאחר שההורים נפרדים ודלת הגן נסגרת מאחוריהם. הדאגה מפני נזק לאינטרס הציבורי אם תוסיף הנאשמת ותעסוק במקצועות הקשורים לילדים מוחלשת במידה מסוימת בשים לב להערכת שירות המבחן כי הסיכון מפני הנאשמת נמוך, להתרעתה בעקבות ההליך הפלילי ולאור מכתבי ההמלצה מהורים רבים אשר מצביעים על אהבת הילדים כלפיה. נסיבות ביצוע העבירה על ידי הנאשמת חריגות אף הן שכן כאמור לא היתה יוזמת העבירה אלא סיעה לנאשמת אחרת בעלת מעמד בכיר יותר - הגננת - אשר השליטה אווירת טרור בגן כלפי הילדים. בשל קווי האישיות של הנאשמת המתוארים בתסקיר, לא מצאה כוחות לעמוד מול הגננת בזמן אמת אך בהתאם לאמור בתסקיר ערכיה שלה נורמטיביים בבסיסם.

17. בנסיבות חריגות אלו שבהן קיימים שיקולי צדק כבדי משקל ומעשיה של הנאשמת נמצאים ברף חומרה נמוך, אני סבורה שהתוצאה הנכונה היא סיום ההליך ללא הרשעה לצד מרכיבים חינוכיים, טיפוליים וכמובן פיצוי לנפגע העבירה.

סוף דבר

18. אני קובעת כי הנאשמת ביצעה עבירה של סיוע לתקיפה אך נמנעת מהרשעתה.

19. **אני מחייבת את הנאשמת בביצוע צו של"צ בהיקף של 180 שעות** בהתאם לתכנית שיגבש שירות המבחן.

20. אני מעמידה את הנאשמת בצו מבחן לתקופה של 18 חודשים.

בית המשפט הסביר לנאשמת את משמעות צו השל"צ וצו המבחן והזהירה כי אם לא תמלא אחר הצווים או תעבור עבירה נוספת, ניתן יהיה להפקיע את הצו, להרשיעה ולגזור את עונשה מחדש.

21. הנאשמת תשלם פיצוי לנפגע העבירה הקטין י.ב. בסך 3,000 ₪. ב"כ המאשימה תעביר פרטי נפגע עבירה למזכירות בית המשפט תוך 7 ימים מהיום. הפיצוי יופקד במזכירות בית משפט ב-3 תשלומים, חודשיים, שווים ורצופים שהראשון בהם ביום 01.08.21 והבאים בכל 01 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם תשלום במועד, תעמוד יתרת הסכום לפירעון מידי.

ניתן צו כללי למוצגים לפי שיקול דעת קצין המשטרה. המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם עפ"י החלטת קצין משטרה.

ככל שהופקד פיקדון בתיק או בתיק המעצרים הקשור לתיק זה ובהעדר מניעה על פי דין, יוחזר הפיקדון למפקיד או לידי מי מטעמו עפ"י יפוי כוח.

המזכירות תעביר העתק לשירות המבחן.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתנה היום, י"ג תמוז תשפ"א, 23 יוני 2021, בהעדר הצדדים.